

Het eerste festival van dit jaar in Nederland moest het veld ruimen voor de dreiging van het MKZ virus. Hiermee verviel ook de STACK wedstrijd en workshop. In deze workshop zouden de juryleden een stoomcursus krijgen van Nederlands "National Head Judge". Geen wedstrijd, geen workshop en geen stof om hier een stukje STACK NEWS te schrijven, vul het ene gat met het andere en je hebt een jury workshop in het STACK stukje. Om de jury goed te belichten heb ik bij het schrijven hulp gekregen van Hans, zijn tekst staat cursief gedrukt. Zodoende is er een blik vanuit de piloten belevingswereld en vanuit de jury zelf ontstaan.

Sport- en stunt- vliegerwedstrijden is een demonstratie sport waar de vlieger piloot alles in het werk zet om een goede show neer te zetten met zijn vlieger. Verschillende factoren zijn van invloed: materiaal, de vliegers, beheersing van de vlieger en een stuk creativiteit bij het samenstellen van de kuur. Om uiteindelijk de winnaar te bepalen zijn er verschillende richtlijnen beschreven; deze moeten door een jury worden gehanteerd. Er is geen sprake van wel en niet of een zwart en wit situatie, maar de eisen zijn een vloeiende lijn waarbij de jury moet werken in het grijze gebied.

Of nu de ene piloot beter is dan de andere is een persoonlijke smaak. Een juryuitslag is een gemiddelde van de vijf of drie juryleden. Vaak wordt er uit de pilotengroep geklaagd over het beoordelingsver-

mogen van juryleden van nieuwe en ingewikkelde manoeuvres of tricks. Het is natuurlijk een feit dat de innovatie van de sport ligt bij de piloten, de jury zal daarom vaak niet herkennen of ze nu een nieuwe trick ziet of dat het gewoon een mislukte trick was. Er vindt dus ook een continue leerproces plaats bij de jury, een leerproces dat in verschillende STACK landen ook in verschillende richtingen kan gaan lopen.

Ik ben zelf van mening dat je kan werken met zeer ervaren juryleden, maar dat de routine ook begrijpelijk moet zijn voor een onervaren oog uit het publiek. Elke willekeurig persoon heeft een eigen mening over de ballet kuur die hij of zij het beste vond. Moet een jury een ingewikkelde en moeilijke trick, die er niet uitziet, hoog waarderen? Ik denk het niet.

Hans Jansen op de Haar.:

"Centraal in de opzet voor een "workshop-jurere" staat de wisselwerking tussen wat de piloot kan en doet, en wat het jurylid waarneemt en beoordeelt. Het relatief eenvoudige eindresultaat is de beslissing wie de beste piloot is, maar om 3 minuten vliegen te comprimeren in dat ene eindoordeel is niet eenvoudig.

Basis voor het oordeel is de techniek en de controle over de vlieger. Dat is heel duidelijk in de verplichte figuren, waarbij ook de jury weet wat er gevlogen moet worden (even afgezien van de manier waarop die figuren op papier, in twee dimensies zijn weergegeven).

Maar ook in de precisie routine en het

ballet gaat het om techniek en controle. Een 'artistiek' eindresultaat levert een meerwaarde op, voor zover een complexe, door de piloot zichzelf opgelegde reeks van "vliegbewegingen" ook voor de jury en het publiek zichtbaar wordt gemaakt.

Zo'n choreografie uiteenrafelen in wat er nu eigenlijk wordt gevlogen, hoe moeilijk of gemakkelijk dat is, hoe 'vast van hand' de piloot werkelijk is en wat misschien bij toeval past of goed gaat is het werk van het jurylid, dat daarna alles weer moet samenvatten in een twee- of driecijferig eindoordeel. Dat is iets heel anders dan een routine samenstellen en vliegen. Goed kunnen jureren of goed kunnen vliegen zijn dan ook twee verschillende talenten! Natuurlijk moet dat zo objectief mogelijk gebeuren.

Daarbij speelt de smaak van de jury een zo klein mogelijke rol. Weten van de techniek van het vliegeren is belangrijk, maar of een 'trick' origineel is of niet nauwelijks. Wel of zo'n 'trick' geen toevallige vliegbeweging is en dus eventueel herhaald kan worden. (en het is dus aan de piloot dat te "bewijzen"). Dat geldt niet alleen voor heel ingewikkelde figuren!

Zelfs een rechte lijn kan lastig te beoordelen zijn. Voor het waarnemen maakt het verschil of het jurylid direct achter de piloot staat of verder weg en opzij, maar ook als het standpunt goed duidelijk moet zijn of de rechte lijn wel recht was, of de piloot wel van plan was een rechte lijn te vliegen, en of zo'n rechte lijn wel past in de routine. Voor elk onderdeel van -en de onderlinge samenhang in- de routine moet eigenlijk zo'n beslissing genomen worden, waarbij "bedoelingen van de piloot" het oordeel zo min mogelijk mogen beïnvloeden, omdat die immers niet rechtstreeks zichtbaar zijn. Het ballet is in dat verband - iets - eenvoudiger omdat men mag aannemen dat de muziek niet toevallig is gekozen (als